

Valtuustoaloite Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto

Aloite: Pelastustoimen poikkeusolojen toimintakyky varmistettava rauniopelastuskyvyllä miina- ja räjähddeuhkassa sekä väestönsuojelun valmiusjoukkueilla

Perustelut:

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on osoittanut pelastustoimen ja ensihoidon kriittisen roolin yhteiskunnan toiminnan jatkuvuudelle ja siviilihenkien pelastamiselle myös sodan aikana. Osana laaja-alaista varautumista Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen on pidettävä huolta pelastustoimen suorituskyyvistä poikkeusoloissa. Tämä korostuu erityisesti siksi, että Venäjä on hyvinvointialueen itäinen naapuri.

Venäjä kohdistaa sotilaallisia iskuja myös siviiliväestöön kaukana varsinaisesta sotatoimialueesta, kuten Ukrainasta nähdään. Rauniopelastuskyky on osoittautunut kriittisen tärkeäksi taidoksi. Iskujen kohteeksi joutuneiden siviilien pelastamiseen raunioista on oltava riittävä kyky ja siihen tarvittava kalusto. Lisäksi pelastustoimen henkilöstö on koulutettava asianmukaisesti rauniopelastuskaluston käyttöön.

Pelastustoimella on lisäksi oltava keinot ja kyky toimia kriisin aikana räjähddevaarallisella tai miinoitetulla alueella omatoimisesti. Ukrainan oppien mukaisesti pelastushenkilöstö saattaa joutua toimimaan alueilla, joille on jäänyt tai jätetty räjähteitä tai miinoja. Tämä vaikeuttaa entisestään pelastustoimen tehtävää. Kriisin aikana muiden viranomaisten, kuten Puolustusvoimien, resurssit on sidottu muualle, joten on tärkeää säilyttää oma pelastustoimen toimintakyky.

Ukrainasta on myös nähtävissä, että Venäjä kohdentaa iskuja pelastustoimen ja ensihoidon henkilöstöön tarkoituksellisesti. Ns. ”double-tap” -iskuissa Venäjä iskee drooneilla tai ohjuksilla ensin siviilikohteeseen ja tämän jälkeen uudestaan paikalle saapuvaan pelastus- ja ensihoitohenkilökuntaa. Ukrainan sota on myös osoittanut Venäjän kykenevän vaikuttamaan drooneilla ja ohjuksilla syvälle sisämaahan. Tämän vuoksi on tärkeää pitää huolta pelastajien ja ensihoitajien asianmukaisesta suojavarustuksesta, kuten ballistisista suojakypäristä ja sirpaleliiveistä, pelastustoimen henkilöstön henkien ja toimintakyvyn säilyttämiseksi.

Pohjois-Savon pelastuslaitos perustaa valmiusjoukkueita toimimaan pelastustoimen ja väestönsuojelun tehtävissä poikkeusoloissa. Tehtäviin haetaan vapaaehtoisista reserviläisiä, joita ei ole sijoitettu sodanajan tehtäviin. Valittavien henkilöiden kanssa tehdään sopimukset, heidät koulutetaan ja perehdytetään tehtäviinsä. Tehtävät ovat pelastustoimen ja väestönsuojelun johto- ja erityistehtäviä. Pohjois-Karjalassa tulee niin ikään selvittää tarve ja perustaa vapaaehtoisista tarpeellinen määrä valmiusjoukkueita pelastustoimen ja väestönsuojelun tueksi.

Esitys: Me allekirjoittaneet aluevaltuutetut esitämme, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue selvittää ja varmistaa alueen pelastustoimen

- kyvyn, koulutuksen ja kaluston toimia laajamittaisessa rauniopelastustilanteessa,
- kyvyn, koulutuksen ja kaluston toimia miina- ja räjähddevaarallisella alueella,
- tarpeellisen ballistisen suojavarustuksen toimintaan miina- ja räjähddevaarallisella alueella,
- tarpeellisen häirintälaitteiston drooniuhkkaan varautumiseksi,

- toimintakyvyn luomalla pelastustoimen ja väestönsuojelun valmiusjoukkueet vapaaehtoisista reserviläisistä
- sekä toteuttaa toimet ja hankinnat tarpeellisessa yhteistyössä poliisin, Rajavartiolaitoksen, Puolustusvoimien sekä kanssa muiden hyvinvointialueiden ja niiden pelastustoimien sekä muiden valtion viranomaisten kanssa ja
- hakee tarvittavan rahoituksen muualta budjetistaan toissijaisista menoista vähentämällä.

Joensuussa to 8.10.2026

Allekirjoitukset ja nimenselvennykset

Aluevaltuutettu Asseri Kinnunen (ps.)

Outi Mara

Osmo Pirhonen

Jussi Wihonen

Erika Eronen

Mika Piironen

Satu Melkko

Sari Huovinen